

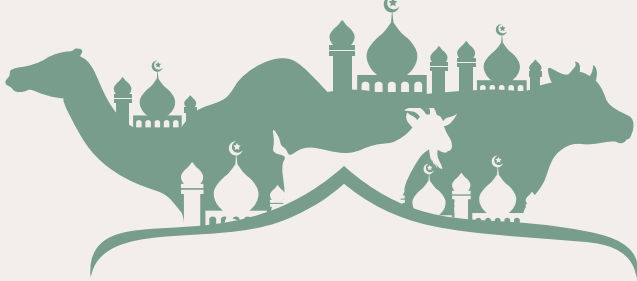


SAŽETAK PROPISA O KURBANU



FEHD EL AMARI





SAŽETAK PROPISA O KURBANU

Propisi o kurbanu (1)

1. Šta je kurban? Kurban je žrtvena životinja iz reda stoke koja se kolje kao čin približavanja Allahu u određeno vrijeme.

2. Kurban je jedan od velikih šerijatskih simbola koje je Allah spomenuo u Svojoj Knjizi, a na koje je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poticao i sam ih redovno prakticirao.

3. Propisi klanja kurbana. Postoje tri slučaja:

a) Osnovni propis

Klanje kurbana je pritvrđeni sunnet, prema ispravnijem mišljenju učenjaka, jer nema jasnog dokaza koji bi ukazivao na njegovu obaveznost.

b) Zavjetovani kurban

Ako je neko zavjetovao da će zaklati kurban, tada to postaje obaveza.

c) Kurban iz oporuke

Ako je neko ostavio oporuku da se za njega zakolje kurban, ta oporuka se mora izvršiti.

4. Kurban za hadžiju

Prema ispravnijem mišljenju, hadžija nije dužan klati kurban, bez obzira nalazi li se u haremu ili ne, jer ne postoji dokaz koji ga izuzima iz općeg propisa.

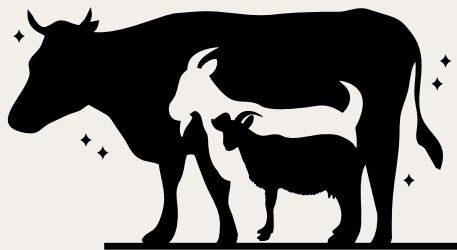
5. Kupovina kurbana

Dozvoljeno je kupiti kurban na rate ili s odgođenim plaćanjem, naročito u slučaju finansijskih poteškoća ili visokih cijena. Nema prepreke u tome, ali pod uvjetom da ga to ne sprječava u izvršavanju drugih obaveza i dobrih djela.

6. Putnik i kurban

Prema većini islamskih učenjaka, nema razlike u propisu kurbana između putnika i osobe koja boravi na stalnom mjestu.

7. Putnik može zaklati kurban tamo gdje se nalazi ili ovlastiti nekoga da ga zakolje u njegovom rodnom mjestu.



Uvjeti za kurban (2)

1. Da bi kurban bio ispravan, moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

a) Vrsta životinje

Kurban mora biti od stoke (behimetu-l-en'am), što po konsenzusu obuhvata deve, krave i ovce. Dozvoljeno je klanje bivola jer spada u vrstu krava.

b) Starosna dob

Životinja mora dostići šerijatski propisanu starost:

- Deva: najmanje 5 godina.
- Krava: najmanje 2 godine.
- Koza: najmanje 1 godinu.
- Ovca (jagnje): najmanje 6 mjeseci.

Svejedno je da li je životinja muško ili žensko.

Nije ispravno kupiti već zaklanu životinju ili samo meso s namjerom da to bude kurban, jer je klanje sam čin ibadeta i kao takav je šerijatski uvjet.

- 1. Ispravnost životinje**
- 2. Kurban mora biti bez mahana koje ga čine neispravnim. Mahane su precizno navedene u**
- 3. Vrijeme klanja**
- 4. Kurban se može zaklati samo u propisanom vremenu: od završetka bajram-namaza prvog dana Kurban-bajrama. Klanje prije bajram-namaza nije ispravno po konsenzusu učenjaka.**
 - Ako se zakolje nakon tog vremena, smatra se običnom sadakom, a prema ispravnijem mišljenju, tada više ne spada u sunnet kurbana.
- 5. Vrijeme klanja kurbana završava zalaskog sunca trinaestog dana, a nakon toga to postaje obična sadaka, prema mišljenju da je klanje kurbana sunnet.**



Ono što je zabranjeno onome ko namjerava klati kurban (3)

- 1. Osoba koja namjerava da zakolje kurban (odnosno ona koja ga kupuje svojim imetkom) dužna je da se, počevši od zalaska sunca posljednjeg dana mjeseca zul-ka'de, uzdrži od šišanja kose i kraćenja noktiju. Ovo je zabrana prenesena od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Iako neki učenjaci smatraju da je to samo preporuka, ispravnije mišljenje je da je zabrana obavezna, na osnovu hadisa, kao znak pokornosti i približavanja Allahu.**
- 2. Žena koja želi da zakolje kurban također se treba uzdržati od šišanja kose i skraćivanja noktiju. Pranje i češljanje kose nisu zabranjeni, a ako nešto nenamjerno opadne, nema smetnje.**
- 3. Članovi porodice onoga ko kolje kurban, kao ni osoba koju je opunomoćio da zakolje u njegovo ime, nisu obavezni da se uzdržavaju od šišanja kose i skraćivanja noktiju.**
- 4. Dozvoljeno je donijeti nijjet za klanje kurbana bilo kojeg dana u prvih deset dana zul-hidždžeta, a od trenutka nijjeta osoba se treba uzdržavati od šišanja kose i kraćenja noktiju.**
- 5. Ako neko ipak uzme nešto od svoje kose ili noktiju iz zaborava ili neznanja, nema grijeha – ali neka se pokaje i više to ne radi. Ako to uradi svjesno i namjerno, treba se pokajati; njegov kurban je i dalje ispravan.**
- 6. Ako osoba uđe u stanje ihrama zbog hadža ili umre, tada ova zabrana ne važi za nju. Dozvoljeno joj je da skрати ili obrije kosu i krati nokte jer su to propisi ihrama.**
- 7. Hadžija i onaj koji obavlja umru briju ili skraćuju kosu nakon obreda, i ne čekaju klanje kurbana da bi to uradili; jedino se kosa i nokti ne diraju do momenta klanja.**



Učešće u kurbanu (4)

1. Postoje različite vrste učešća u kurbanu:

- a) Učešće radi nagrade – dozvoljeno je.
- b) Učešće s ciljem da se ispuni obaveza klanja i ostvari nagrada – dozvoljeno je.
- c) Učešće u plaćanju cijene kurbanu – dozvoljeno je samo kod krave i deve; kod ovce nije dozvoljeno, po konsenzusu učenjaka.

2. Dozvoljeno je da čovjek zakolje kurban za sebe i one s kojima živi i koje izdržava, bez njihove dozvole, prema većini učenjaka.

3. Nije obavezno tražiti dozvolu osobe za koju se kolje kurban (npr. za oca, majku ili brata), jer to spada u poklanjanje nagrade, a ne u obavezno učešće.

Razlika između poklanjanja nagrade i klanja za drugog:

a) Poklanjanje nagrade: Kurban uklanja obavezu (bilo da je sunnet ili vadžib) i može se učiniti prije ili nakon klanja.

b) Klanje za drugog: Mora se unaprijed donijeti nijjet i kladi u ime te osobe.

4. Neke porodice, od kojih svaka živi zasebno: ako dođu prije Bajrama i okupe se u jednoj kući, tada je dovoljna jedna kurbanska žrtva za sve njih i to ih oslobađa obaveze klanja kurbanu i traženja da ga prinesu, u smislu sunneta. Što se tiče zajedničkog učešća u nagradi, to je dozvoljeno i ima široku primjenu.

5. Ako je otac u komi i slično tome, običaj je da se za njega kolje kurban i za njegovu porodicu, pa se to ubraja u njegovo i u djelo njegove porodice.

6. Ako je otac preselio, postoje dva slučaja:

- Ako otac nema penziju nakon smrti, a supruga i djeca žive zajedno, tada jedan od njih kolje kurban za sebe i za ostale; a ko nema sredstava za kurban, treba da se sustegne od šišanja i rezanja noktiju.“
- Ako je otac imao penziju koja ide njegovoj supruzi i djeci nakon njegove smrti, tada se oni mogu dobrovoljno udružiti i jedan od njih kupi kurban i zakolje ga za sebe i za njih.
- Ako je supruga sama, tada ona kolje za sebe ako želi i ako može.

7. Ako otac razveo suprugu i djeca žive s majkom, tada otac kolje kurban za svoju djecu, a majka kolje za sebe ako želi i ako može.

8. Ako grupa koja zajedno živi kao studenti i slično, tada im nije dozvoljeno zajedničko učešće u kurbanu ovce, jer nije dozvoljeno da se jedna ovca kupi i zakolje za više njih. Međutim, jedan od njih može kupiti kurban i namjeriti ga za sebe i za njih u smislu zajedničke nagrade, bilo da ga kupi ili im ga pokloni – tada ga namjerava za sebe i za njih.

9. Dozvoljeno je da se sedam osoba udruži u kupovini jedne krave ili jednog devića, iako su im namjere različite – neki imaju za cilj hadij (žrtvu u hadžu), neki kurban, a neki meso.

10. Oporuka i vakuf za umrle osobe: dozvoljeno je ako je cilj zajedničko sticanje nagrade, a ako je cilj zajedničko učestvovanje u cijeni, to nije dozvoljeno.



4 Propisi kurbana za umrlog (5)

1. Klanje kurbana za umrlog ima tri situacije:

Prva: Ako je to izvršavanje njegove oporuke – tada je to obaveza i dozvoljeno bez razilaženja.

Druga: Ako je to zajednički kurban u kojem učestvuje i živi i mrtvi – to je ispravno prema mišljenju većine pravnika.

Treća: Ako je kurban posebno određen za umrlog, mimo oporuke i bez učešća živih – ispravno je, prema mišljenju učenjaka, jer se to tretira kao sadaka u ime umrlog, a za to nema zapreke niti protivljenja.

2. Da li je dozvoljeno jesti od kurbana koji je zaklan za umrlog? – Postoje dvije situacije:

Prva: Ako je to po oporuci – tada se ne jede od njega, jer je to sadaka za siromašne i njihovu potrebu.

Druga: Ako je to dobrovoljni kurban bez oporuke – dozvoljeno je jesti od njega.

3. Da li je dozvoljeno da se više osoba zajednički uključi u kurban za umrlog? – Kao što su djeca, rodbina i bliski – ovo je moguće, a stvar je predmet različitih mišljenja.

Ispravno mišljenje: Ako jedan od njih učestvuje u kurbanu s nijetom sadake – dozvoljeno je. Nema smetnje u zajedničkom učestvovanju u kurbanu ako neko od njih ima nijet da to bude za umrlog (npr. oca).

Propisi o određivanju kurbana, njegovom darivanju i rezervaciji (6)

1. Kurban se određuje kupovinom s nijetom da bude kurban, i nije nužno da se taj nijet izgovori riječima ili potvrdi djelom.

2. Stavljanje znaka na životinju ima dva slučaja:

3. a) Ako je nijet bio da se time životinja odredi kao kurban, onda je određena.

4. b) Ako je nijet bio samo da je označi, a ne da je odredi kao kurban, onda nije određena.

5. Kurban se ne određuje samim nijetom, tako da ako čovjek samo nijeti da će zaklati kurban, a nije ga kupio, nije ga obavezan zaklati i može od toga odustati.

4. Ako je životinja već određena kao kurban, tada nije dozvoljeno da se odustane od nje, niti da se proda, niti da joj se mijenja namjena – po jednoglasnom mišljenju učenjaka – jer je određivanjem postala isključivo vlasništvo Allaha Uzvišenog.

5. Ako je kurban određen, pa zatim vlasnik umre prije nego što se zakolje, tada nije dozvoljeno nasljednicima da raspolažu njime kao imovinom, već su obavezni da ga zakolju kao kurban, jer je time određen za kurban, a presuda o prodaji i darivanju mu je ista.

6. Dozvoljeno je, nakon što je životinja određena kao kurban, da se proda i kupi druga bolja ili slična umjesto nje, prema ispravnom mišljenju učenjaka.

7. Ko ti da ovcu da je zakolješ kao kurban, tada postoje sljedeći slučajevi:

- a) Ako je preuzmeš i izgovoriš da je to kurban, tada je ona postala određen kurban.**
- b) Ako je preuzmeš i namjeriš da je to kurban, tada je ona postala određen kurban.**
- c) Ako je preuzmeš, ali je ne odrediš ni riječima, ni djelom, niti namjerom, tada se na nju primjenjuje pravilo uvjetovanog poklona; ispravno je da poklon vrijedi, ali uvjet nije validan, jer je u suprotnosti sa suštinom poklona; ipak je bolje iz moralnih i etičkih razloga da se uvjet ispuni.**

8. Rezervisanje kurbana i njegove situacije:

- a) Da kurban bude određen konkretnim grlom – bilo slikom, pokazivanjem ili nekim drugim sredstvom dogovorenim između dvije strane – tada je ugovor zaključen i kurban je postao određen kupovinom s namjerom.**
- b) Da ga opiše određenim osobinama iz stada koje prodavac posjeduje, pa je samo jedno grlo iz stada u skladu s opisom – u tom slučaju, ugovor je zaključen i kurban je određen kupovinom s namjerom.**
- c) Da ga opiše određenim osobinama, ali da to grlo još ne postoji, već da je u obavezi prodavca (dakle, dug), tada je kurban dug, i u tom slučaju je obaveza da se cijena isplati unaprijed. Ako nije isplaćena unaprijed, prodaja nije ispravna.**
- d) Da nekoga ovlasti da traži kurban sa zadatim osobinama – to je punomoć i ne računa se da je kurban određen dok opunomoćenik ne pronađe odgovarajući kurban i ne izvrši kupovinu u stvarnosti.**

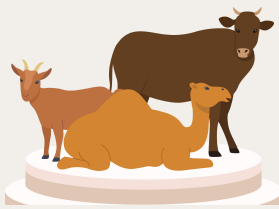
Propisi o mjestu klanja kurbana i njegovom umnožavanju (7)

1. Kurban nema propisano određeno mjesto šerijatski. Dozvoljeno je klanje kurbana izvan zemlje i povjeravanje toga raznim udruženjima i fondacijama, jer šerijat ne određuje mjesto klanja. Nema šerijatskih tekstova koji ukazuju da kurban neće biti ispravan ako se zakolje izvan zemlje.

2. Dozvoljeno je zaklati kurban u mjestu koje nije prebivalište osobe koja kolje, pod uvjetom da ne postoje šerijatske prepreke. Nema potrebe za dodatnim uvjetima, osim ako postoji šerijatski dokaz.

3. Osoba koja kolje uzima može skrtiti svoju kosu ako je kurban zaklan. Ako je kurban zaklan negdje drugo, osoba može kratiti kosu nakon što sazna da je kurban zaklan, bilo da je zaklan u njenom mjestu ili negdje drugo. To je očita poruka iz šerijatskih tekstova.

4. Ako osoba koja kolje ne zna kada je njen kurban zaklan izvan njenog mjesta ili putem organizacija i aplikacija, smatra se da je kurban zaklan odmah po završetku bajram-namaza u mjestu posrednika, makar to bilo samo okvirno ili prema onome što se obično podrazumijeva da je tada zaklan, kako bi se izbjegle teškoće i komplikacije. Osnovno pravilo jeste da se što prije pristupi klanju..



1. Višestruki kurban preuzimaju propise prvog kurban. Ako osoba zakolje više od jednog kurban, svi kurban su pod istim pravilima kao prvi.

2. Više članova porodice može imati jedan zajednički kurban. To je dozvoljeno, bilo da su to otac, majka ili ostali članovi porodice. Većina islamskih pravnika preporučuje da se izbjegava pretjerivanje u klanju više kurban u jednoj kući bez potrebe. Ako osoba ima imetak, bolje je da udijeli sadaku, jer novac može biti potrebniji siromasima u zemlji i van nje.

3. Ako osoba ima više supruga u različitim kućama, dovoljan je jedan kurban za sve. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klao je jedan kurban za sebe i za cijelu porodicu. Ako osoba želi da svaka kuća ima poseban kurban zbog koristi, radosti i unošenja sreće u srca ukućana, to je dozvoljeno i poželjno.

Propisi o jedenju kurbanskog mesa i njegovom dijeljenju (8)

1. Način raspodjele kurban: Od sunneta je da se jede od kurban, poklanja dio i udijeli kao sadaka dio. Također je pohvalno suzdržati se od jedenja sve dok se kurban zakolje. Postoji jednoglasno mišljenje učenjaka po ovom pitanju.

2. Ako se cijeli kurban podijeli kao sadaka, ispravno je, ali nije obavezno da se jede od njega.

3. Dozvoljeno nahraniti nevjernika kurbanskim mesom, jer sadaka pripada i nemuslimanima. O tome postoji predanje od Ibn Omera, radijallahu anhum, što je stav većine pravnika.

4. Najbolje je dijeliti sadaku u obliku koji se smatra potpunom sadakom, kako bi se izbjegla razilaženja među onima koji smatraju da je to obaveza..

5. Siromahu se daje meso tako što postaje njegov vlasnik, pa siromah može činiti šta hoće s tim mesom.

6. Ako se siromahu da kuhano meso, to se ne smatra potpunim vlasništvom u smislu sadake poput zekata, jer se već obradom (kuhanjem) ograničava mogućnost čuvanja i slično.

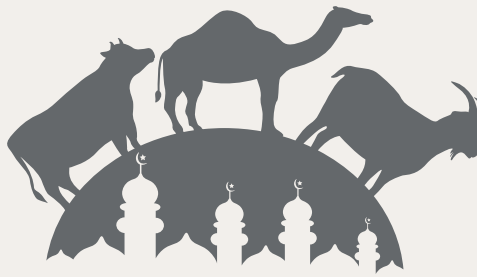
7. Nije uvjet da se kurban dijeli samo tokom dana klanja, jer ne postoji dokaz koji to uvjetuje.

8. Ko zakolje kurban iz zavjeta, taj kurban se u potpunosti daje siromašnima, a osoba koja ga je zaklala ne jede od njega niti ga zadržava.

9. Kurban koji pripada siročetu: Ako je kurban iz imetka siročeta, jede od njega njegov staratelj, ali se ne daje sadaka od toga da bi se uštedjelo za siroče.

10. Ne kolje se kurban za dijete u utrobi, jer nema dokaza da je to propisano.

11. Posljednji dan za klanje kurban je zalazak sunca 13. dana Zul-hidždžeta. Da li se može nadoknaditi klanje nakon toga?

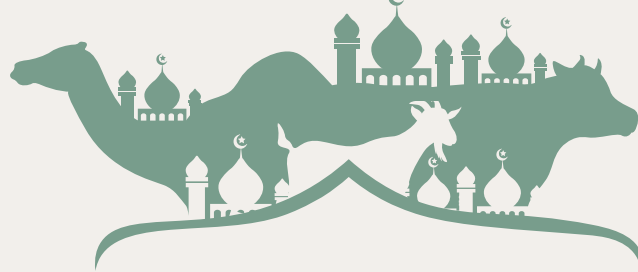


Postoje tri situacije:

- a) Ako je kurban bio zavjetni, onda se nadoknađuje, što je stav većine islamskih pravnika.**
- b) Prema mišljenju da je kurban obavezan, nadoknađuje se kao i ostale obaveze i farzovi.**
- c) Prema mišljenju da je klanje kurbana sunnet, ako se zakolje poslije tog roka, to se računa samo kao sadaka, prema većini islamskih pravnika**

Propisi o određivanju kurbana i njegovom gubitku (9)

- 1. Ako se kurban odredi, a zatim se pojavi mahana koja ga čini neispravnim za kurban, poput sljepoće, hromosti i slično – tada postoje dvije situacije:**
 - Prva: Ako je on sam (vlasnik) prouzrokovao tu mahanu, ili je neko drugi to učinio uz njegov pristanak – tada je dužan da da zamjenu za tog kurbana, i on (oštećeni kurban) se tretira kao vlasništvo i raspolaže se s njim kako se želi.**
 - Druga: Ako se desilo bez ikakvog njegovog djelovanja i bez nemara – tada je kurban propao i ne prinosi se kao kurban, jer kurban nije obavezan sam po sebi, nego postaje obavezan određenjem. Ako se radi o obaveznom kurbanu, kao što je npr. zavjetovani kurban, onda je dužan dati zamjenu, jer je obaveza bila utvrđena prije određenja.**
- 2. Ako se određeni kurban sam izliječi ili ozdravi prije zalaska sunca zadnjih dana tewlije (tj. dana žrtvovanja) – tada se kolje i kurban je ispravan.**
- 3. Ako je kurban ukraden ili izgubljen nakon što je određen, pa se pronađe – tada se postupa kako je prethodno određeno, osim ako je nestanak uzrokovao neko drugi, pa on snosi odgovornost.**
- 4. Ako je ukraden nakon klanja – tada nema ništa obavezujuće (za vlasnika), pa makar bio zavjetovani kurban.**
- 5. Ne uzima se u obzir ono što propadne ako kurban umre ili slično.**
- 6. Ako se zakolje zamjenski kurban, a zatim se pronađe originalni određeni kurban – nije obavezan da zakolje i njega, nego se vraća njegovom vlasniku, jer je njegova obaveza ispunjena klanjem zamjene.**



Preplitanje među žrtvovanjima (10)

- 1. Nije dozvoljeno da se jedna životinja zakolje s nijetom i kurbanu i akike, zbog razlike u razlogu klanja.**

Osnovno je da nije dozvoljeno njihovo preplitanje. Rečeno je: „preplitanje je dozvoljeno“, ali ispravnije je prvo mišljenje.

- 2. Ako dan akike padne na dan Kurban-bajrama (sedmi dan od rođenja djeteta), a čovjek ima samo jednu ovcu ili njen protivrijednost – tada se prioritet daje kurbanu, jer vrijeme akike je široko i fleksibilno, dok vrijeme kurbanu može proći, pa se ono daje prednost.**

- 3. Ako mu je kurban i klanje povodom vjenčanja, i zakolje jednu životinju s tom namjerom – ispravno je i važeće kao kurban.**

- 4. Ne dozvoljava se preplitanje kurbanu sa hadijem (žrtva u hadžu), zbog razlike u razlogu, iako postoji mišljenje o njihovoj dozvoljenosti zajedno ako se to učini iz potrebe. No, ispravno je razlikovati među njima.**

- 5. Ako zakolje kurban ali meso ne podijeli, nego ga ostavi dok ne promijeni miris, pa ga baci – time je ispustio vadžib sadake.**

Ako je bio zavjetovani kurban, tada je obavezan dati kompletnu protuvrijednost u sadaku.

Što nije obavezno, smatra se samo pokuđenim (mekruh).

- 6. Davanje nešto od kurbanu mesaru ima dvije situacije:**

- a) Ako se to računa kao dio nagrade za klanje – nije dozvoljeno, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko zakolje, neka mesaru ne daje ništa od kurbanu kao nagradu."**

- b) Ako mu se daje kao sadaka ili poklon – dozvoljeno je.**

- 7. Dozvoljeno je prodati kožu i dati njen iznos kao sadaku. Nije dozvoljena prodaja kože kurbanu i tim novcem se lično koristiti, jer je to djelo koje nije u skladu s ciljem dobročinstva.**

- 8. Dozvoljeno je pokloniti kožu kurbanu, kao i meso, s tim da to ne bude izmišljena „finansijska dosjetka“ kako bi se ostvarila materijalna korist.**

- 9. Onaj kome se dadne sadaka u mesu ili koži, ili mu se nešto pokloni od toga – dozvoljeno mu je da to proda.**

- 10. Ako je kurban bio skotna životinja, onda postoje dva slučaja:**

- a) Ako se janje (ili tele) oteli s njom ili nakon nje – ima status kurbanu kod većine učenjaka, pa se i ono kolje s njom.**

- b) Ako se otelilo prije nje – ono je „fetus“ i nije ispravno klanje, ali ako ga zakolje ili proda, dozvoljeno mu je.**



- 11. Ako njegovo mladunče (koje ostane) pije njeno mlijeko, postoji dvostruki slučaj:**
- a) Ako će doći do štete po nju ako joj se ne pusti da doji – tada se dozvoljava da se dijeli mlijeko u sadaku ili da se proda njegova vrijednost.**
 - b) Ako nema štete po nju ako se ne doji – onda se čeka da se mladunče odvoji od nje ili se nahrani nečim drugim. Ako pije iz viška njenog mlijeka i to mu ne škodi niti joj šteti – to je dozvoljeno.**

Propisi o onome ko kolje kurban (11)

- 1. Da li je ispravno klanje onoga ko ne klanja uopće?**
 - U ovoj temi postoje dva mišljenja među učenjacima, koja proizlaze iz pitanja: da li je ostavljanje namaza čin kufra (nevjerstva) ili ne?**
- 2. Da li je ispravan kurban onoga ko ne klanja uopće, i da li je dozvoljeno jesti od tog kurbana?**
 - Ovo pitanje je povezano sa prethodnim, jer zavisi od statusa onoga ko u potpunosti ostavi namaz. Ako se smatra da time ne izlazi iz islama, iako je počinio veliki grijeh – tada je kurban ispravan i meso dozvoljeno.**
- .3. Dozvoljeno je da sljedbenik Knjige (kršćanin ili jevrej) kolje kurban muslimanu, jer ono što oni zakolju je dozvoljeno.**
- 4. Nije dozvoljeno da otpadnik od islama (murted) ili idolopoklonik kolje, jer njihovo zaklano meso nije halal.**
- 5. Dozvoljeno je da žena zakolje životinju, bez razilaženja među učenjacima, jer ne postoji šerijatska zapreka.**
- 6. Klanje koje obavi dijete ima dvije situacije:**
 - a) Ako dijete još nije razumno (nema sposobnost rasuđivanja) – njegovo klanje nije ispravno, jer nije u stanju da pravilno zakolje niti može imati nijjet.**
 - b) Ako je razumno dijete – njegovo klanje je ispravno, bez razilaženja među učenjacima.**
- 7. Dozvoljeno je klanje kurbana noću, iako je ispravnije da se to radi danju.**
- 8. Izgovaranje bismille prilikom klanja je vadžib prema većini učenjaka, i izostavlja se samo u slučaju neznanja ili zaborava – prema mišljenju većine pravnih škola.**
- 9. Nije uslov da se pri klanju izgovori ime vlasnika kurbana, niti da se ima nijjet za tog vlasnika, jer je presudno da je životinja određena za tu osobu, a ne izgovorena namjera.**